

Onderbouwing agendering Beantwoording college schriftelijke vragen gaswinning Hooghalen

Fractie ChristenUnie

Aanleiding tot agendering

Het rapport 'Groningers boven gas'¹ van de parlementaire enquête aardgaswinning Groningen reconstrueert de besluitvorming over de gaswinning in Groningen in de afgelopen zestig jaar en laat zien dat de belangen van inwoners structureel genegeerd zijn. De commissie geeft in het rapport aan dat ze zich ervan bewust is dat de schadelijke gevolgen van de aardgaswinning niet beperkt blijven tot de provincie Groningen, maar zich ook net daarbuiten voordoen en dat waar gesproken wordt over 'bewoners' dit net zo goed over bewoners van Drenthe, en in sommige gevallen Friesland, kan gaan. Ook al voor het verschijnen van dit rapport werd voor ons als provincie, zowel in PS als in GS, steeds meer duidelijk dat er ook in Drenthe sprake is van mijnbouwschade, en bovenal dat het noodzakelijk is om in het enorme krachtenveld van belangen, een stem te geven aan de belangen van onze inwoners en onze natuur.

Er speelt veel als het gaat om mijnbouwactiviteiten in Drenthe: gaswinning op verschillende plaatsen in Drenthe, gasopslag in Norg, zoutwinning door Nedmag, plannen voor oliewinning en afvalwaterinjectie bij Schoonebeek, en uiteraard de schadeafhandeling in Drenthe die is ontstaan door de gaswinning in het Slochterenveld. Ook wordt er door het Rijk met het programma 'Nij begun' de komende 30 jaar 22 miljard² beschikbaar gesteld om de ereschuld aan Groningen en Noord-Drenthe in te lossen.

De recente aardbevingen bij Hooghalen laten ook nog maar eens zien dat het echt nodig is en blijft om als provincie onze rol goed te pakken. Bovendien heeft de provincie sinds een aantal jaar bij wet een adviserende rol gekregen richting de Minister van Economische Zaken als het gaat om winningsplannen.

Kortom, nu er een nieuwe Statenperiode is begonnen wil de ChristenUnie graag in gesprek met het college én collega-statenleden over hoe we ons als provincie opstellen als het gaat om mijnbouwactiviteiten. De antwoorden op de schriftelijke vragen die wij hierover gesteld hebben vinden wij nog te voorzichtig.

Visie van de fractie

De bodem en ondergrond worden in Drenthe gebruikt voor bijvoorbeeld olie-, gas- en zoutwinning, maar ook voor grondwater, drinkwater, bekabeling of opslag. Dit vraagt om een zorgvuldige afweging waarbij we schade willen voorkomen. De veiligheid en gezondheid van inwoners en de bescherming van woningen weegt voor ons zwaarder dan het economisch gebruik van de bodem en ondergrond. Als er toch activiteiten plaatsvinden, moet zoveel mogelijk voorkomen worden dat huizen en natuur beschadigd raken én moet er voor aanvang een eenvoudige en ruimhartige schaderegeling worden opgesteld. Daarbij houden we het bewijsvermoeden aan dat de schade wordt veroorzaakt door de winning. Vergoedingen moeten snel worden uitgekeerd.

Eerder is al bij motie uitgesproken door PS dat we niet willen dat het dichtdraaien van de gaskraan in Groningen leidt tot verder opendraaien van de gaskraan in Drenthe.

¹ <https://www.tweedekamer.nl/Groningen/rapport/persbericht>

² [Uitvoering 50 maatregelen Nij Begun prioriteit voor 2024 | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl](#)

Tot slot vindt de ChristenUnie dat Provinciale Staten van Drenthe actief betrokken moeten worden bij Nij Begun.

Vragen aan het college van GS:

- Deelt u de visie van de ChristenUnie-fractie dat naast de veiligheid en gezondheid van inwoners ook de bescherming van woningen zwaarder weegt dan het economisch gebruik van de bodem en ondergrond?
- N.a.v. het antwoord op vraag 7/8:
 - o We lezen in de beantwoording vooral een reactieve houding. Is het college bereid ook proactief en op andere wijzen dan alleen via de adviesrol m.b.t. winningsplannen de belangen van de Drentse inwoners te behartigen? En zo ja, hoe?
 - o Op welke wijze is het college betrokken bij Nij Begun, en welke rol ziet ze hierbij voor PS?
- N.a.v. het antwoord op vraag 9 (overzicht mijnbouwactiviteiten):
 - o We missen de zoutwinningsactiviteiten. Klopt dat? En zo ja, op welke wijze komt u op voor de belangen van inwoners die te maken hebben met de gevolgen van de zoutwinningsactiviteiten of zelfs van een stapeling van zout- en gaswinningsactiviteiten?
- Is het college bereid Provinciale Staten regelmatig te informeren over de ontwikkelingen rond de mijnbouwactiviteiten in onze provincie?

Vragen aan de overige fracties:

- Zie bovenstaande vragen aan GS: Hoe wilt u dat het college zich opstelt als het gaat om mijnbouwactiviteiten in Drenthe?

Aan:
mevrouw B. van den Berg

(i.a.a. de overige Statenleden)

Assen, 7 november 2023

Ons kenmerk 45/5.6/2023001317

Behandeld door thema Water, Bodem & Milieu

Onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 Reglement van orde over aardbeving Hooghalen en rol college met betrekking tot mijnbouwactiviteiten in het algemeen

Geachte mevrouw van den Berg,

In uw brief van 2 oktober 2023 stelde u een aantal vragen over Beantwoording vragen ex artikel 41 Reglement van orde inzake Aardbeving Hooghalen en rol college met betrekking tot mijnbouwactiviteiten in het algemeen. Deze vragen beantwoorden wij als volgt.

Vraag 1

Weet al u wat de oorzaak is van de recente aardbeving bij Hooghalen en of er een samenhang is met het feit dat gasveld Eleveld sinds een aantal jaar in een hogere risicocategorie valt?

Antwoord 1

Het KNMI heeft de kracht van de aardbeving vastgesteld op 1,9 op de schaal van Richter. Het KNMI geeft aan dat er sprake is van een zogenaamde geïnduceerde beving. Dat betekent dat de beving samenhangt met mijnbouwactiviteiten. Op de website van de NAM wordt aangegeven dat de beving verband houdt met de gaswinning uit het gasveld Eleveld. Dit geldt overigens ook voor de recentere bevingen van 23 en 29 oktober 2023 bij Ekehaar (met een kracht van respectievelijk 1,3 en 2,2 op de schaal van Richter).

Op dit moment wordt gas gewonnen op basis van het winningsplan dat in 2016 is ingediend. Uit het winningsplan blijkt dat er sinds 1986 regelmatig bevingen zijn geregistreerd. De sterkste beving vond plaats in 2004 en had een kracht van 2,8 op de schaal van Richter. Het is correct dat een aantal jaren geleden de risicocategorie van 1 naar 2 is aangepast. De reden hiervoor was niet dat er meer of zwaardere bevingen zijn voorspeld maar wel dat het belang van de bovengrond zwaarder wordt gewogen (vergeleken met andere winningen is er meer bebouwing waardoor een eventuele zwaardere beving tot meer schade zal leiden).

Vraag 2

Is al bekend hoeveel schadegevallen er zijn?

Antwoord 2

De provincie is niet betrokken bij de schadeafhandeling en heeft daarom geen informatie over het aantal schademeldingen. Uit de berichtgeving in de pers (RTV Drenthe d.d. 2 oktober 2023) kan worden opgemaakt dat er in ieder geval één melding is gedaan.

Vraag 3

Hoe is de schadeafhandeling geregeld?

Antwoord 3

Er zijn in Nederland twee instanties die schades afhandelen, namelijk het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) en de Commissie Mijnbouwschade (CM). Het IMG handelt schades af binnen het effectgebied van de gaswinning Groningen en de gasopslag Norg. De CM handelt de schades van hierbuiten af (alleen voor particulieren en kleine ondernemers). Eventuele schade ten gevolge van de beving bij Hooghalen moet dan ook worden gemeld bij de CM. Een uitgebreide beschrijving van de meldingsprocedure is te vinden op <https://www.commissiemijnbouwschade.nl/u-heeft-schade>

Vraag 4

Worden inwoners actief geïnformeerd over waar ze terecht kunnen met vragen en eventuele schademeldingen?

Antwoord 4

Voor vragen kunnen inwoners allereerst terecht bij hun gemeente. Ook de provincie kan zonodig vragen beantwoorden. Op de website van de NAM wordt informatie gegeven over de achtergrond van de bevingen en wordt verwezen naar de website van de CM.
<https://www.nam.nl/nieuws/2023/aardbeving-hooghalen.html>
<https://www.nam.nl/nieuws/2023/aardbeving-bij-ekehaar.html>

Vraag 5

Wat is het standpunt van het college met betrekking tot de plannen van NAM over de winning van kussengas onder Norg?

Antwoord 5

Wij hebben kennisgenomen van de aankondiging van de NAM dat er een winningsplan is ingediend bij de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat (EZK). De exacte inhoud van dit plan kennen wij echter nog niet. Ook is ons niet bekend of, en zo ja wanneer, de staatssecretaris de aanvraag in behandeling zal nemen. In de procedure zal de provincie samen met de andere decentrale overheden in de gelegenheid worden gesteld om advies uit te brengen. Ons advies zullen wij bepalen op basis van de aangeleverde informatie. In ons advies betrekken wij de belangen van onze inwoners, bedrijven en de natuur.

Vraag 6

Wat is het standpunt van het college met betrekking tot nieuwe plannen voor gaswinning in onze provincie?

Antwoord 6

In de in 2021 door uw Staten vastgestelde strategie Bodem en Ondergrond zijn de kaders met betrekking tot de omgang met mijnbouw weergegeven. Hierin is aangegeven dat voor de nationale energieleveringszekerheid de winning van gas nog van belang zal blijven gedurende de transitie naar een duurzame energievoorziening en een circulaire economie. Landelijk is besloten dat er geen nieuwe opsporingsvergunningen meer worden verleend voor gaswinning op land. Bekende gasvoorkomens mogen nog wel in productie worden genomen. De provincie stelt zich hierbij op het standpunt dat in Drenthe geen toename van de gaswinning kan plaatsvinden als compensatie van de sluiting van het Groningenveld. Voor de zogenaamde kleine gasvelden geldt dat de totale productie jaarlijks afneemt.

Vraag 7

Welke rol ziet het college voor zichzelf in het algemeen als het gaat om mijnbouwactiviteiten in Drenthe?

Vraag 8

Op welke wijze geeft het college in het algemeen invulling aan haar adviesrecht

Antwoorden 7 en 8

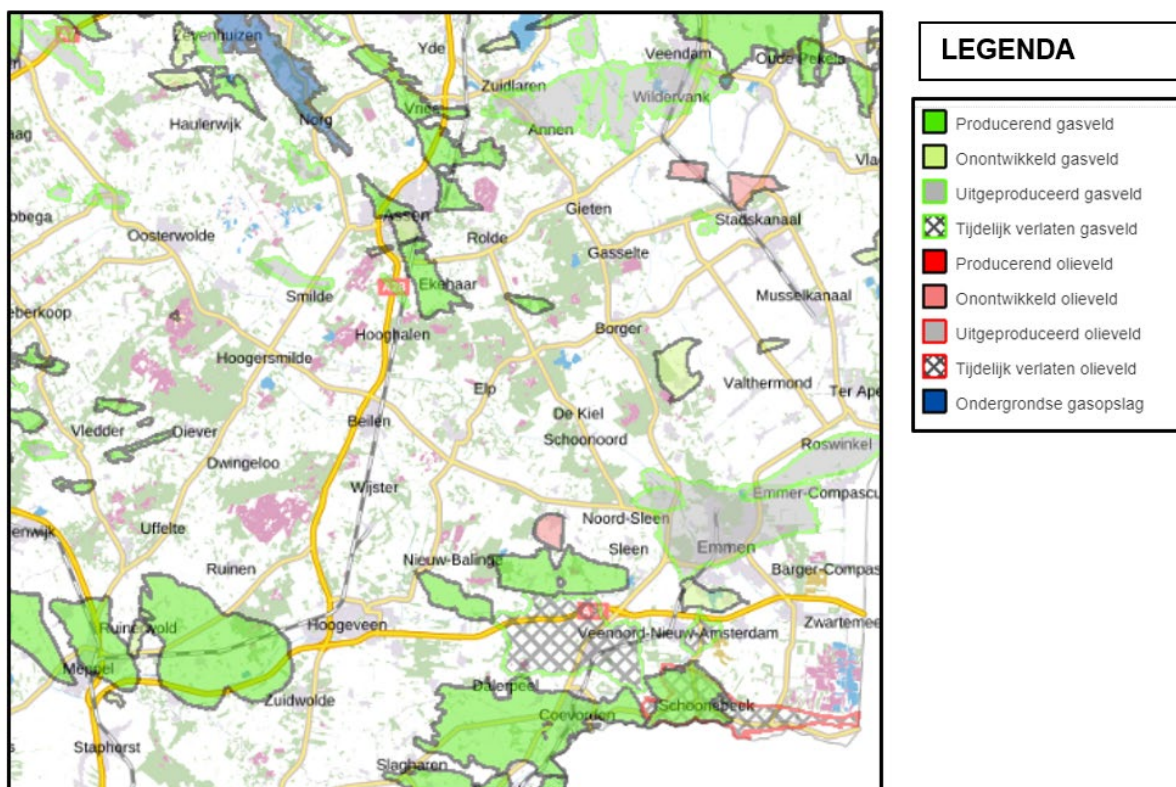
Zoals ook in onze reactie bij vraag 5 is aangegeven, beoordelen wij de plannen op basis van de aangeleverde informatie. Wij kijken daarbij naar wat deze plannen betekenen voor onze inwoners, bedrijven, milieubelangen en de natuur en geven wij advies. Voor de provincie staat voorop dat mijnbouw alleen mogelijk is wanneer dit op een veilige wijze voor mens en milieu kan plaatsvinden.

Vraag 9

Kunt u ons een overzicht sturen van alle plekken in Drenthe waar mijnbouwactiviteiten zijn, of waar plannen zijn om dit (weer) te gaan doen?

Antwoord 9

Onderstaand een overzicht van olie- en gasvelden in Drenthe en de omliggende gebieden. Het betreft velden die in productie zijn, velden die gebruikt worden voor gasopslag, velden die zijn uitgeproduceerd, velden die tijdelijk zijn verlaten en velden die nog niet in productie zijn geweest.

NB. velden waarvoor nog geen vergunning tot boren of produceren is afgegeven staan niet op de kaart, bijvoorbeeld de gasvelden genaamd VDW-A en VDW-B. De VDW-velden liggen in het zuidwesten van de provincie in de omgeving van Wilhelminaoord en Vledder.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter

, secretaris

Aan:
de voorzitter van Provinciale Staten van Drenthe
mevrouw J. Klijnsma
Postbus 122
9400 AC Assen

Datum, 2 oktober 2023

Onderwerp: schriftelijke vragen ex artikel 41 RvO over Aardbeving Hooghalen en rol college mbt mijnbouwactiviteiten in het algemeen

Geachte voorzitter,

Op 1 oktober heeft er een aardbeving plaatsgevonden met een kracht van 1,9 op de schaal van richter in de buurt van Hooghalen. Volgens het KNMI¹ hangt deze samen met de gaswinning in Eleveld. Gasveld Eleveld is een aantal jaar geleden in een hogere risicocategorie gekomen², onder andere na bezwaren van omwonenden. Dat er nu een dergelijke beving plaatsvindt vinden wij dan ook zorgelijk.

We stellen onze vragen echter graag in een breder kader nu er een nieuw college is. Zo zijn er ook plannen³ van Vermilion om gas te gaan winnen in de buurt van Vledderveen en Wilhelminaoord. Ook begrepen we dat er voor de winningsvergunning voor het veld ZO Drenthe Zuur⁴ verlenging is aangevraagd. Daarnaast heeft de NAM de wens om kussengas te gaan winnen onder de gasopslag Norg. Ondertussen is de gaskraan van het Groningenveld sinds kort op de waakvlam gezet. En dan hebben we het nog niet over de plannen voor afvalwaterinjectie in Schoonebeek en zoutwinning. Kortom, er speelt nogal wat rond mijnbouwactiviteiten in Drenthe. De ChristenUnie heeft altijd op het standpunt gestaan dat het dichtdraaien van de gaskraan in Groningen niet mag leiden tot het verder opendraaien van de gaskra(a)n(en) in Drenthe. Ook moet de schadeafhandeling van mijnbouwactiviteiten op een goede wijze geregeld worden. De veiligheid en gezondheid van inwoners en de bescherming van woningen weegt voor ons zwaarder dan het economisch gebruik van de bodem en ondergrond. Als er toch winning plaatsvindt, moet zoveel mogelijk voorkomen worden dat huizen beschadigd raken én moet er voor aanvang een eenvoudige en ruimhartige schaderegeling worden opgesteld.

¹ [Aardbeving bij Hooghalen met een kracht van 1,9 - RTV Drenthe](#)

² [NAM mag doorgaan met gaswinning uit kleine velden rondom Assen - RTV Drenthe](#)

³ [Boorlocatie Vermilion lijkt tussen Vledder en Vledderveen te komen - RTV Drenthe](#)

⁴ Brief A7 – ingekomen stukken commissievergadering 18 oktober

We hebben de afgelopen jaren gemerkt dat het heel belangrijk was dat de provincie krachtig tegenwicht bood tegenover de mijnbouwbedrijven. Het gaat immers om zeer grote financiële belangen⁵. We hopen dat ook het nieuwe college een dergelijke proactieve rol pakt. Daarom hebben wij de volgende vragen:

1. Weet al u wat de oorzaak is van de recente aardbeving bij Hooghalen en of er een samenhang is met het feit dat gasveld Eleveld sinds een aantal jaar in een hogere risicocategorie valt?
2. Is al bekend hoeveel schadegevallen er zijn?
3. Hoe is de schadeafhandeling geregeld?
4. Worden inwoners actief geïnformeerd over waar ze terecht kunnen met vragen en eventuele schademeldingen?
5. Wat is het standpunt van het college met betrekking tot de plannen van NAM over de winning van kussengas onder Norg?
6. Wat is het standpunt van het college met betrekking tot nieuwe plannen voor gaswinning in onze provincie?
7. Welke rol ziet het college voor zichzelf in het algemeen als het gaat om mijnbouwactiviteiten in Drenthe?
8. Op welke wijze geeft het college in het algemeen invulling aan haar adviesrecht als het gaat om mijnbouwactiviteiten in Drenthe?
9. Kunt u ons een overzicht sturen van alle plekken in Drenthe waar mijnbouwactiviteiten zijn, of waar plannen zijn om dit (weer) te gaan doen?

Namens de fractie van de ChristenUnie,

Bernadette van den Berg

⁵ Alleen al het winnen van kussengas gaat om een extra omzet van 3 miljard: [Groningers boven gas - Boek 4: Feitenconstructie 2017-2022 - Rapport parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen \(tweedekamer.nl\)](#) (pagina 1368 bovenaan)